

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ДІ НУ «ОМА»

Чимшир В.І.

« 26 » серпня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Ведення до фаху та морська практика»**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 27 Транспорт

Спеціальність: 271 Морський та внутрішній водний транспорт

Спеціалізація: 271.01 Навігація та управління морськими суднами

Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія»

Кафедра навігації і управління судном

2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Ведення до фаху та морська практика» розроблена відповідно до освітньої програми «Навігація і управління морськими суднами».

Розробник: Рябущенко Олег Григорович – старший викладач кафедри навігації і управління судном.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри навігації і управління судном

Протокол від «25» серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедрою

О.Б. Даниленко

Секретар кафедри

О.М. Сорока

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми за спеціалізацією 271.01 «Навігація і управління морськими суднами»

О.Б. Даниленко

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ведення до фаху та морська практика» є придбання знань щодо виконання завдань застосування корабельного палубного обладнання; вивчення питань повсякденної організації судна; вивчення пристроїв і матеріалів при виконанні корабельних робіт, для забезпечення безпеки плавання і стоянки судна в різних умовах обстановки.

Мова вивчення: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова.

Передумовою для вивчення дисципліни «Ведення до фаху та морська практика» є отримання знань навчальної програми середньої школи.

Навчальна дисципліна забезпечує реалізацію вимог розділів А-II/1 (функція: Судноводіння на рівні експлуатації), сфера компетентності «Устрій судна», Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері судноводіння, обробки та розміщення вантажів; управління операціями судна та піклуванні про людей на судні, що передбачає застосування теорій і методів наук про устрій судна, навігацію, технологію перевезення вантажів, комерційну експлуатацію засобів транспорту, управління ресурсами.

Загальні фахові компетентності:

ЗФК2. Здатність забезпечити безпеку та охорону судна, екіпажу і пасажирів та умови використання й експлуатації рятувальних засобів.

ЗФК6. Здатність забезпечувати організацію, нагляд та контроль щодо дотримання правил техніки безпеки, безпеки персоналу та судна.

Програмні результати навчання:

ПРН17. Навички користування рятувальними засобами та обладнанням і підтримки обладнання, пристроїв та систем у експлуатаційному стані, що забезпечить безпеку судна та людей.

Кількість кредитів ЄКТС: 3

Форма підсумкового контролю: залік.

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Ведення до фаху та морська практика» передбачає здобуття курсантом (студентом) наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

- знання устрою та обладнання морських суден;
- знання опису суднових пристроїв, основні правила їх технічної експлуатації;
- знання заходів щодо попередження забруднення моря із суден;
- знання методів організації боротьби за живучість судна;
- знання дій екіпажу судна в екстремальних умовах;
- уміння застосовувати різні пристрої і обладнання верхньої палуби при постановці (зйомці) з якоря, швартування, при проведенні буксирування і прийомі (передачі) вантажів;
- уміння організовувати і виконувати основні види корабельних робіт;
- уміння організовувати використання корабельних катерів, шлюпок і рятувальних засобів;
- уміння в'язати морські вузли, призначені для суднових, такелажних, корабельних робіт.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)				Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації
	Денна форма навчання (на базі ПЗСО)				
	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні	Лабораторні роботи	
Розділ 1. Введення до фаху					
Тема 1. Коротка характеристика історії мореплавання; основні етапи світової історії мореплавання; видатні мореплавці, вчені, які започаткували суднобудівну науку і мореплавання	0,5	1			7.03.1.8.2.1
Тема 2. Роль морського транспорту у розвитку світової економіки. Місце морського транспорту у транспортній системі України.	0,5	1			7.03.1.8.2.1
Тема 3. Нормативна база підготовки моряків України. Коротка історична довідка про НУ «ОМА» та ДІ НУ «ОМА».	1				7.03.1.8.2.1
Разом за розділом 1:	2	2			
Розділ 2. Класифікація морських суден					
Тема 1. Класифікація суден за експлуатаційним призначенням (за родом виконуваної роботи).	0,25	1			7.03.1.10.1.9
Тема 2. Класифікація суден за родом двигуна.	0,5	1			7.03.1.10.1.9
Тема 3. Класифікація суден за районом плавання.	0,5				7.03.1.10.1.9
Тема 4. Класифікація суден за матеріалом корпусу.	0,5				7.03.1.10.1.9
Тема 5. Устрій судна, короткі поняття про основні частини судів торговельного флоту	0,25				7.03.1.10.1.9

Разом за розділом 2:	2	2			
Розділ 3. Суднові такелажні роботи					
Тема 1. Рангоут і такелаж.	0,25	0,25			7.03.1.8.2.1
Тема 2. Види і призначення такелажних робіт.	0,25	0,25	2		7.03.1.8.2.1
Тема 3.Характеристика морських тросів.	2,5	0,5			7.03.1.8.2.1
Тема 4. Морські вузли.	2,5	0,5	2		7.03.1.8.2.1
Тема 5. Предмети такелажного обладнання та пристосування для такелажних робіт.	0,5	0,5			7.03.1.8.2.1
Разом за розділом 2:	6	2	4		
Розділ 4. Якірний пристрій					
Тема 1. Призначення і основні частини.	0,25	0,25			7.03.1.10.1.9
Тема 2. Типи якорів і якірні ланцюги.	0,25	0,25			7.03.1.10.1.9
Тема 3. Якірні механізми.	0,5	0,5			7.03.1.10.1.9
Тема 4. Правила технічної експлуатації та догляд за якірним пристроєм.	2,5	0,5	2		7.03.1.10.1.9
Тема 5. Правила безпеки при роботі з якірним пристроєм.	0,5	0,5			7.03.1.10.1.9
Разом за розділом 2:	4	2	2		
Розділ 5. Швартовний пристрій					
Тема 1. Склад швартовного пристрою.	0,25	0,25			7.03.1.10.1.6
Тема 2. Пристосування для направлення і кріплення швартовів.	0,25	0,25			7.03.1.10.1.6
Тема 3. Швартовні механізми.	0,5	0,5			7.03.1.10.1.6
Тема 4. Технічне обслуговування швартовних пристроїв.	2,5	0,5	2		7.03.1.10.1.6
Тема 5. Заходи безпеки при роботі з швартовним пристроєм.	0,5	0,5			7.03.1.10.1.6
Разом за розділом 3:	4	2	2		
Розділ 6. Буксирний пристрій					
Тема 1. Склад буксирного пристрою.	0,5	0,5			7.03.1.10.1.7
Тема 2. Способи морської буксировки.	0,5	0,5			7.03.1.10.1.7
Тема 3. Подача і кріплення буксирного канату.	0,5	0,5			7.03.1.10.1.7
Тема 4. Заходи безпеки праці під час буксирних робіт.	0,5	0,5			7.03.1.10.1.7
Разом за розділом 4:	2	2			
Розділ 7. Вантажний пристрій					
Тема 1. Призначення і складові частини вантажного пристрою.	0,25	0,25			7.03.1.10.1.8
Тема 2. Вантажні стріли.	0,25	0,25			7.03.1.10.1.8
Тема 3. Суднові вантажні крани.	0,5	0,5			7.03.1.10.1.8
Тема 4. Люкові закриття вантажних трюмів.	0,5	0,5			7.03.1.10.1.8
Тема 5. Техніка безпеки при експлуатації вантажних пристроїв.	2,5	0,5	2		7.03.1.10.1.8
Разом за розділом 5:	4	2	2		
Розділ 8. Стерновий пристрій					
Тема 1. Склад стернового пристрою.	0,5	0,5			7.03.1.9.1.1
Тема 2. Типи рулів.	0,5	0,5			7.03.1.9.1.1
Тема 3. Стернові приводи і передачі.	0,5	0,5			7.03.1.9.1.1
Тема 4. Правила технічної експлуатації стернового приладу і догляд за ним.	0,5	0,5			7.03.1.9.1.1
Разом за розділом 6:	2	2			
Розділ 9. Судові трапи і кранцевий захист морських суден					

Тема 1. Експлуатація суднових трапів і подібний і сходен	1	1			7.03.1.9.1.1
Тема 2. Кранцеві пристрої та їх експлуатація	1	1			7.03.1.9.1.1
Разом за розділом 9:	2	2			
Розділ 10. Візуальні засоби зв'язку та сигналізації морських суден					
Тема 1. Класифікація засобів зв'язку та сигналізації.	0,25	0,25			7.03.1.8.2.6
Тема 2. Візуальні засоби зв'язку та сигналізації.	0,5	0,5			7.03.1.8.2.6
Тема 3. Суднові навігаційні вогні.	0,5	0,5			7.03.1.8.2.6
Тема 4. Міжнародний звід сигналів МСС-65.	0,5	0,5	2		7.03.1.8.2.6
Тема 5. Сигнали лиха.	0,25	0,25			7.03.1.8.2.6
Разом за розділом 7:	2	2	4		7.03.1.8.2.6
Розділ 11. Технічна експлуатація судна					
Тема 1. Фарбувальні роботи на судні.	3	1	2		7.03.1.8.2.4
Тема 2. Догляд за корпусом, палубами, надбудовою.	0,5	0,5			7.03.1.8.2.4
Тема 3. Догляд за вантажними трюмами, танками і цистернами.	0,25	0,25	2		7.03.1.8.2.4
Тема 4. Догляд за судновими приміщеннями.	0,25	0,25			7.03.1.8.2.4
Разом за розділом 8:	4	2	4		
Всього аудиторних годин:	42	22	20		X
Самостійна робота (години)	48				X
з них на виконання індивідуального завдання	немає				X
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	90				X

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Перелік інструментів, обладнання програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання лабораторних занять (за потребою)
1	Морські вузли. Призначення, послідовність в'язання.	Комп'ютер, мультимедійний проектор, сталеві, рослинні, синтетичні та комбіновані канати.
2	Такелажні роботи з канатами: марки, сплетені, бензелі.	Комп'ютер, мультимедійний проектор.
3	Підготовка якорного обладнання до постановки на якор. Кріплення якорів по-похідному.	Комп'ютер, мультимедійний проектор.
4	Робота зі швартовним пристроєм і заходи безпеки	Комп'ютер, мультимедійний проектор.
5	Підготовка судна до перевезення палубного вантажу.	Комп'ютер, мультимедійний проектор.
6	Черговість дій при підготовці та виконанні фарбувальних робіт на судні.	Комп'ютер, мультимедійний проектор.
7	Міжнародний звід сигналів МСС-65. Передача сигналів по наданню першої медичної допомоги	Комп'ютер, мультимедійний проектор.
8	Догляд за вантажними танками і підготування їх до приймання нафтових вантажів	Комп'ютер, мультимедійний проектор.
9	Знакова сигналізація, яка використовується при переміщенні вантажів	Комп'ютер, мультимедійний проектор.

10.	Основні правила зберігання рятувних шлюпок на торгових судах	Комп'ютер, мультимедійний проектор
-----	--	------------------------------------

5. Завдання для самостійної роботи

Перелік видів самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих розділів навчальної дисципліни;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до заліку.

6. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних завдань	Денна форма навчання
немає	

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється оцінюванням якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за результатами опитування з питань лекційного матеріалу, виконання практичних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно темам робочої навчальної програми (у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу НУ «ОМА»).

Форма контролю: залік.

Методи контролю: усний, письмовий.

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ з/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, які використовуються для демонстрації здобутих результатів навчання за навчальною дисципліною (за потребою)
1	Знання базових теоретичних положень про оснащення та обладнання морських суден; описів судових пристроїв, основних правил їх технічної експлуатації; заходів, щодо попередження забруднення моря із суден.	- усна відповідь на питання теоретичного матеріалу;	Комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка, плакати
2	Вміння застосовувати різні пристрої і обладнання верхньої палуби при постановці (зйомці) з якоря, швартуванні, при проведенні буксирування і прийомі (передачі) вантажів.	- усна відповідь на питання теоретичного матеріалу;	Комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка, плакати
3	Вміння організовувати використання корабельних катерів, шлюпок і рятувальних засобів; в'язання морських вузлів, призначених для судових, такелажних, корабельних робіт.	- усна відповідь на питання теоретичного матеріалу;	Комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка, плакати приладдя для в'язання

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS		За шкалою оцінювання ДІ НУ «ОМА»		
Оцінка	Пояснення	Екзамен		Залік
A	Відмінно	Відмінно	5	Зараховано
B	Дуже добре	Добре	4	
C	Добре			
D	Задовільно	Задовільно	3	
E	Достатньо			
FX	Незадовільно	Незадовільно	2	Не зараховано

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів освіти

A (відмінно) – оцінка «відмінно»

Глибокі знання і розуміння навчального матеріалу, виконання завдань без/або з незначною кількістю недоліків в обсязі, передбаченим робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач освіти вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконаливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий з основною, а також додатковою літературою.

B (дуже добре) – оцінка «добре»

Достатньо повні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з незначною кількістю недоліків та/або негрубих помилок. Здобувач освіти вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, у відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі.

C (добре) – оцінка «добре»

Загальні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з певною кількістю недоліків і несуттєвих помилок. Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію в цілому самостійно застосовувати її на практиці. Відповідь здобувача освіти правильна, але недостатньо повна, бездоказова. Здобувач освіти самостійно виправляє помилки, виявляє знайомство та розуміння основної бібліографії, однак зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

D (задовільно) – оцінка «задовільно»

Базові знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з суттєвими недоліками або помилками. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях опирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Здобувач освіти виявляє поверхове знайомство та розуміння лише основної бібліографії та зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

Е (достатньо)– оцінка «задовільно»

Знання та розуміння навчального матеріалу на рівні мінімальних вимог. Здобувач освіти бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті інших тем і виражати взаємозв'язок між ними, відповіді мають шаблонний характер і не відображають самостійного розуміння теми. Здобувач освіти поверхово орієнтується в основній бібліографії.

FX (незадовільно) – оцінка «незадовільно»

Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у навчальному процесі є пасивною, відповіді в більшості є невірними або дуже поверховими і обмежуються механічним засвоєнням програми навчальної дисципліни

9. Рекомендована література

Основна

1. Бурхано М.В., Справочная книжка штурмана. М.: Транспорт, 1986 – 181с.
2. Замоткин А.П. Морская практика для матроса: Учеб. пособие для ПУЗ. М.: Транспорт, 1993 – 256с
3. Зарецкий В.М., Лесовой В.А. Эксплуатация судовых устройств и корпуса. М.: Транспорт, 1990 – 260с.
4. Иванов Б.Н., Охрана труда на морском транспорте. М.: Транспорт, 1989 – 319с.
5. Шарлай Г.Н., Управление морским судном: учебное пособие/Г.Н. Шарлай.- Владивосток: Мор.гос.ун-т, 2011 – 543с.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rise.odessa.ua>
2. <http://www.sealib.com.ua>

11. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни